

Hogyan gazdaságos?

A vendéglátóipar természetesen a vendégekből él. Vendég és vendég között azonban különbség van. A talponállók ugyan névleg már régen megszűntek, de közönségük még megvan, csak éppen most kisvendéglőkbe és bisztrókba jár. Ez sokkal előkelőbben hangzik. Persze tagadhatatlan, hogy ezek a sok pénzzel átalakított vagy éppen újonnan épített vendéglátóhelyek berendezésüket tekintve sokkal kultúraltabbak, mint voltak az italtalponállók. S mivel már alig van pléh-fedeles söntéspult és gyalult tetejű, kecskelábú asztal-lócaival, nyilvánvaló, hogy az egy részeg vendégre jutó állóeszköz értéke sokkal magasabb. Kérdés, hogy ez gazdaságos-e? Gazdaságos csak akkor lehet, ha a befektetésekkel arányban nő az italt fogyasztó vendégek száma is.

Ismerjük a világstatisztikát, tudjuk, hogy az italfogyasztásban élen járunk. Nem kell tehát féltetni a vendéglátás rentabilitását. Most került kezembe az adat: a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalatnak tavaly 351 millió forint volt a bevétele (egy-egy mun-

kanapon átlagosan 533 ezer forint), a tiszta nyeresége meghaladta a 17 millió forintot. A vállalat — s ezt senki sem irigyli tőle — minden tekintetben nagyobb eredményeket ért el 1971-ben, mint egy évvel korábban. Csak hogy — ezt a megyei tanács végrehajtó bizottsága állapította meg: „A Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat bázishoz viszonyított 3,3 százalékos forgalomnövekedésében nagyobb arányú volt az italárak forgalma, az ételfogyasztás visszaesett. Nőtt ugyan az árkiegészítéssel ételforgalom, de jelentősen csökkent az egyéb ételek forgalma.”

Az ételmérgezéseket nagyon komolyan vesszük, az illetékesek kivizsgálják okait és szigorúan megbüntetik a felelősöket. A kisebb s nagyobb fokú alkoholemérgezésekre senki sem figyel oda, pedig tulajdonképpen jól tudjuk, hogy az ital nagyobb méreg, mint a salmonella vagy a coli bacilus. Nemcsak egyes embereket mérgezik, hanem családokat, közösségeket, az egész társadalmat.

Fehér Kálmán

A népi ellen-örzés vizsgálja az iskola-egészségügyet

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság az iskola-egészségügyi helyzet felmérésére országos vizsgálatot indított. Ennek során arra keresnek feleletet, hogy kellően biztosítottak-e a tanulók ifjúság harmonikus testi és szellemi fejlődésének, egészségvédelmének feltételei. Az ellenőrzést az oktatás területén az általános és középiskolákban, a gyógypedagógiai intézményekben, az ipari tanuló-intézetekben, illetve ezek bentlakásos intézményeiben — napközik, diákotthonok — végzik. Az egészségügyben a többi közt az iskolaorvosi, az üzemi orvosi szolgálatot, a gyermek-körzeti orvosok és szakrendelők munkáját, valamint a sportorvosi tevékenységet vizsgálják.

A vizsgálatot — amely az 1971–72-es tanévet öleli fel — két ütemben bonyolítják le. Először az oktatási és az egészségügyi intézményeket ellenőrzik, majd az ezeket irányító szervek tevékenységét vizsgálják. (MTI)

Szegedre készül a Slask

19 éve az élvonalban

A zabrzei előadás után még sokáig beszélgetünk a rendezői szobában Elwira Kaminskával. Közben egymás után érkeznek az interjúra felkért szölisták. Az idegfeszültség feloldódásának percek ezek. Vidámak, kipirultak, beszédesek a nagyszerű bemutató után. Hiába, ez mindenütt így van a világon. Majd a külföldi vendégszereplésekre terelődik a szó. Az elmúlt 19 év alatt szinte a világ valamennyi országában megfordultak. A Német Szövetségi Köztársaságban azonban még nem léptek fel. Emlékeztet a sors, hogy tartozik az amerikai, a mexikói és a kínai turné. Ezekben az országokban többnyire 5 ezer személyes termekben adtak koncertet, és nem is egyet. Koncertek sorozatát. A sikerekhez emlékeztet a történetek kapcsolódhatnak. Hadd álljon itt most közülük kettő.

— Amikor Mexikó városában mutattuk be műsorunkat — meséli mosolyogva a rendező —, amerikai zenészek kísérték a táncokat, a dalokat. Természetesen a mi karmesterünk vezényelt. Az egymást követő vastapsok után a zenekar tagjai abbahagyták a muzsikálást, felálltak, és így gyönyörködtek a műsorban. A táncosok nem vették el lélekjelenlétüket, végigénekeltek a dallamot, és frenetikus sikert arattak. Egy másik történet színhelye Sanghaj volt. Előadásunk napján két lengyel hajó érkezett a kikötőbe, és honfitársaink örömmel váltottak jegyet az előadásra. Az utolsó szám után követelték a folytatást: „Kevés, kevés, kevés.” Am lennyelül a kevés malonak hangzik, az 1-betűt azonban nem ejtik. Mintegy 5 ezer kínai felállt „bravo, malo”-zott, táncosaink tizenötórás mentek meghajolni, míg végül udvariasan figyelmeztettek minket, hogy az ünnepelés további része már nem nekünk szól...

A késő éjszakába nyúló beszélgetés után másnap reggel szélesebben száguldundunk Janusz Maciejowszki igazgató társaságában Koscincinbe. Szemet gyönyörködtető fenyesek, nyírfák az út két oldalán. A kis község bejáratánál díszes faragású fatemplom fogad. A főutca kőkerítésén túl pedig hatalmas park, az egykori német Hohenloen gróf kastélyával. Az épület mögött modern, háromemeletes házak, az együttes itt élő táncosainak lakásai. 24 házaspár, 30 gyerek. Koscincin tehát nemcsak próbahely, „főhadiszállás”, hanem otthon is. Erthető, hiszen a táncosokon kívül itt él és dolgozik az adminisztráció, a kísérő sze-

Enyedi Zoltán felvétele

A koscini kastély

mélyzet. A csoporttal együtt mintegy 250 ember.

Amíg körbejárjuk a gyönyörű parkot Janusz Maciejowszki-val, szóba kerül a napi program. Az énekkar reggel 9-től 2 óráig próbál, szótlanonként külön-külön, majd közösen. A táncosok pedig délelőtt 10-től 1-ig, délután fél 4-től 6-ig gyakorol.

— Mit szólnak a táncosok a hatalmas Dóm téri színpadhoz?

— Nagy lelkesedéssel és szorgalommal készülnek Szegedre. Igaz, szabadtéri színpadokon ritkán lépünk fel, de most legalább valóban „teret” kap a tánc — mondja az igazgató, aki már tanulmányozta a Játékok színpadát.

— A próbák után mivel töltik itt idejüket az együttes tagjai?

— Ha nincs előadás este, sokan beutaznak Katowicéba, színház- vagy mozilátogatás néznek. Olykor mi hívunk meg vendégeket. Táncpedagógusok, énekesek találkoznak és beszélgetnek el a csoporttal.

— Úgy hallottam, számos magas kitüntést kapott a „Slask”.

— 1970-ig 29 országban

jártunk, és bemutatóinkat több mint 12 millió néző tekintette meg. Közben az évi 100 előadást itthon is megtartottuk. A táncegyüttes 15 millió zloty állami támogatást élvez, nekünk 5 millió zloty kell „keresnünk” évente. A csoportot fennállásának 10. és 15. évfordulója alkalmából a Munka Zászlajával tüntették ki. Első díjat nyertünk a Sziléziai Zenei Fesztiválon, megkaptuk Párizs, Berlin, Boston, Osló város elismerő diplomáját és Detroit, Pillsbury, Lackwana város aranykulcsát. A Béke-világtagancstól pedig a kitüntetett aranyérmét, Stockholm-ban.

A Szegedi Szabadtéri Játékokon augusztus 18-án és 20-án fellépő „Slask” Lengyel Allami Népi Ének- és Táncegyüttes 19 éve szerepel a világ legjobb együttesei között. Jövőre ünnepi fennállásának 20. évfordulóját. Az együttes ekkor két hónapra japán vendégszereplésre utazik.

Amikor búcsút veszünk a rendkívül szívélyes Janusz Maciejowszkitól, és a nagyon szép, csinos, fiatal lengyel táncosnőktől, nyúlunk táncosoktól, díszes borítóban fekete lemezt szorongatunk a kezünkben. Ezt a nagylemezt a Dóm téren szeretnénk meghallgatni újra.

Polner Zoltán

Sikeres évet zár az Egyetemi Színpad

Mozgalmas és sikerekben gazdag évet zárnak a szegedi Egyetemi Színpad tagjai. Az ősszel elnyerték a Művelődésügyi Minisztérium által alapított Kiváló Együttes címet, az áprilisban Szegeden megrendezett Egyetemi és Főiskolai Színjátszó Fesztiválon immár második alkalommal szereztek aranyérmet, amit két különdíjjal is megtették. Ezek a tények is bizonyítják, hogy az együttes évek óta egyenletesen magas teljesítményt nyújt és bizonyítja a politikai kérdésekkel is foglalkozó, vitatkozó és gondolkodásra sarkalló diákszínház létjogosultságát. Jelentős együttessé érett erre az évre az Egyetemi Színpad. Az ország legkülönbözőbb részein mutatják be nagy sikerű produkcióikat. Műsorpolitikai állásfoglalásuk is helyesnek bizonyult: ritkábban lépnek új produkcióval közönség elé, de a bemutatott darabok mind tartalmi, mind forma tekintetében megértettek, átgondoltak, csiszoltak.

Május elején lengyelországi turnén vett részt az együttes. Tíz nap alatt két városban, Turunban és Krakkóban léptek közönség elé a Stációk című összeállításával és az Örök Elektra című produkcióval, Paál István, az együttes vezetője így foglalta össze a lengyelországi turné eredményeit.

— Nagy közönségsiker és szakmai elismerés kísérté turuni és krakkói bemutatóinkat. Sikerként leközde-nünk a nyelvi korlátok nehézségeit, amit mi sem bizonyít fényesebben, mint az előadások utáni vitákban elhangzott megjegyzések, észrevételek reagálása. Az együttes öt év óta nem volt

külföldön, ez a turné egyúttal arra is hivatott volt, hogy az országhatárokon belül kivívott rangot külföldön is mérlegre tegyék. Egyértelműen bebizonyosodott, hogy együttesünk által képviselt színház, a politikai-filozófiai tartalmakat, gondolatokat újszerű formában megjelenítő színjátszás hatásos és erőteljes vonulata a közép-európai egyetemi színháztárságnak. Fontos és modern közvetítőközeg.

Sikerekben gazdag év végéhez közelednek. Néhány erőpróba azonban még hátravan. Radnóti-összeállításukat június 22-én láthatjuk a televízió képernyőin, a Ki

mit tud? vetélkedőjében, s rájuk vár a rádió pedagógusnapi műsorának összeállítása és bemutatása is. A szabadtéri játékok Rómeó és Júlia-előadására pedig Vámos László, a darab rendezője leszerződött az Egyetemi Színpad egész gárdáját. A jövő évadra való készülülés jegyében a nyár végén közös táborozáson vesznek részt az egyetem-Balaton-parti üdülőjében. Itt kezdenek hozzá őszebe toldott új produkciójuk előkészítéséhez, Fekete Sándor Hőség hava című darabjához.

T. L.

Nyertes dolgozatok

Mint korábban beszámoltunk róla, az elmúlt hetekben rendezték meg országsszerte a felsőoktatási intézmények országos diák-köri konferenciáit. A természettudományi karok diákkörösei Nyíregyházán és Debrecenben adtak randevút egymásnak, ahol a szegedi József Attila Tudományegyetem TTK-s hallgatói egy híján félszáz dolgozattal képviseltették magukat. Debrecenben 13 vegyész, Nyíregyházán matematikában 2, fizikában 4, növénytanból 19, állattanból 7, a geotudományokban pedig 4 dolgozatot olvastak fel.

A szegedi egyetemisták sikerrel szerepeltek itt is: matematikából Huhn András, növénytanból Rakonczay Zoltán és Kovács Katalin (közös pályázattal), kémiai-ból Kiricsi Imre nyert első díjat. A geotudományokban Vidó Ildikó, növénytan-

ból Mihalik Erzsébet, kémiából Dravecz Márta szerzett második díjat, 13 további egyetemistánk harmadik helyezést, 6-an dicséretet kaptak. Az országos konferencia díjazottai között nem szerepelt szegedi dolgozatok szerzőit a JATE Természettudományi Karán 1000, illetve 800 forintot pénzjutalomban részesítettek.

Pintér József—Surányi Lili kétrészes filmriportja úgy érzi, adósságot törleszt — s jól érzi. „Sokan még ma is azt hiszik, hogy a falun élő emberek mind a mezőgazdaságban dolgoznak, és ott keresik kenyerüket” — írják tévéújságbeli előzetesükben, s ha feltételezésük némileg túloz is, aktuális témát fejeznek ki.

Abból a többé-kevésbé ismert tényből indulnak ki, hogy a falun élő emberek többsége az egészen tisztességes megélhetési lehetőségek ellenére városban keres állást, főleg a fiatalabbak. Példaként egy ötezer lakosú Pest megyei községet, Piliscsábát választották, ahol a magyar falu mai általános képéből ugyan sok tipikus felmutathattak — lényegében azonban le is szű-

Ki él ma falun?

KÉPERNYŐ

kítették a falusi élet problémakörét. A nagyvárosok vonzásában más mozgatóerők is munkálnak, mint a városoktól távolabbi helységekből. Gallovics József takarmányos elmondja, havi háromezret keres, de a fiataloknak „túl szagos az istálló”, az ő családjá is Pestre jár dolgozni, mert „reggel tisztán mennék, este tisztán jönnek”, a szerényebb pénz meg az utazás fáradságai dacára megéri. A téesselnők szerint nem érdemes bővíteni üzemeiket, inkább az iparvállalatok telepíthetnének kihelyezett egységeket a faluba — erre azonban csak egyetlen cég vállalkozott. Így adódik, hogy a piliscsabajai 82—83 százaléka ingázik: bumlizik a vonatokon, jószerivel csak aludni jár haza. Mások sze-

rint a falusi élet hátrányait a mostoha szolgáltatóhálózat teszi igazán, nem lehet kapni virágcserepet, kaszanyelvet, tejeskannát, szöveget, varrótűt, zsanérpántot — még a filléres dolgokért is Pestre kell utazni, így aztán többbe kerül a hús mint a leves.

A filmriport első része azt ígérte, a komolyabb gondoktól a szombati folytatás szól. A nézőnek pedig az az érzése, hosszabb, alaposabb, ki-mertőbb anyag is elkelne. A summázat ugyanis meglehetősen izgalmas: úgy tűnik, ma azok élnek falun többségben, akik ott születtek, és még nem tudtak városokba diffundálni. Ha pedig így igaz, le kell vonni a szükséges következtetéseket...

N. I.

AZ ÁRUSÍTÁS HARMADIK NAPJÁN

Ismét nagy nyereség borítékos sorsjeggyel

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN EGY SZERENCSES

VÁSÁRLÓ 20 000 Ft-OT NYERT.

Több sör

A Soproni Sörgyár évről évre növeli termelését. A fogyasztói igényhez igazodva tavaly mintegy húsz ezer hektoliterrel gyártott több sört, mint az előző évben, s az idén újabb 15 ezer hektoliterrel bővíti a termelést.